

## Huvudman

Stockholms kommun  
kommunstyrelsen@stockholm.se

## Beslut

Datum 2026-05-11

Dnr SI 2026:493

Sida **1 (10)**

\*Rättelse av beslut enligt 36 §  
Förvaltningslagen (2017:900) av  
den 27 maj 2026/ Daniel Wilson

# Ärendet

Tillsyn av Komvux Södermalm, SFI i Stockholms kommun

## Beslut

### Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun en anmärkning avseende brist rörande att i utbildningen behandla området hedersrelaterat våld och förtryck. Stockholms kommun ska senast den **11 augusti 2026** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalad brist. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

### **Stockholms kommun ska vidta följande åtgärder**

*Behandla kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck i utbildningen*

- ~~Se till att behandla hedersrelaterat våld och förtryck i utbildningen. Huvudmannen ska i samband med redovisningen inkomma med en beskrivning av hur området hedersrelaterat våld och förtryck behandlas i utbildningen. (Förordning om läroplan för vuxenutbildningen SKOLFS 2012:101 [Lvux12], avsnitt 1. Vuxenutbildningens uppdrag och värdegrund, perspektiv i utbildningen, avsnitt 2.1 Kunskaper)\*~~

### Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser att utbildningen och undervisningen organiseras oberoende av könstillhörighet, föreställningar om kvinnligt och manligt, att elever ges förutsättningar i sin utbildning att delta i demokratiska beslutsprocesser, elevers kännedom om arbetslivets och arbetsmarknadens villkor samt områdena betygskatalog och intyg.

### Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till

Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2026:493) i de handlingar som sänds in.

## Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2026 inlett en tillsyn av Komvux Södermalm, SFI i Stockholms kommun. På Komvux Södermalm, SFI finns det två studievägar, 2 och 3. Studieväg 2 består av kurserna B, C och D och studieväg 3 består av kurserna C och D.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Komvux Södermalm, SFI följer gällande bestämmelser om följande områden: utbildningen och undervisningen organiseras oberoende av könstillhörighet, föreställningar om kvinnligt och manligt, kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck, elevers förutsättningar att delta i demokratiska beslutsprocesser och elevers kännedom om arbetslivets och arbetsmarknadens villkor samt betygskatalog och intyg.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, studie- och yrkesvägledare och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 4 mars och 6 mars 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat kursplaneringar och betygskataloger. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

## Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

### Anmärkning

**Kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer samt kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck behandlas i utbildningen**

### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Vid intervjuer ger eleverna olika svar på om sexualitet, samtycke och relationer behandlas i utbildningen. Flera elever uppger att de talat eller att de kommer att få tala om sexualitet, samtycke och relationer.

Lärare uppger att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer inte återfinns explicit i kursmaterialet i SFI-undervisningen. En lärare uppger i intervju att material från RFSL används på introduktionskursen i 2B och att exempelvis ordet "hen" då introduceras för eleverna. En lärare uppger att i D-kurserna berörs ämnet i relation till annan undervisning.

Både lärarna och rektorn uppger att kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer ingår i den grundläggande kursen i naturorienterande ämnen som är obligatorisk för eleverna som studerar kurserna 2C och 2D. Rektorn uppger att i kursen 2C finns teman som heter "Friskvård och hälsa" och "Relationer" och att det i studieväg 3 finns ett utbildningsblock i SFI-undervisningen som behandlar sexualitet, kärlek och relationer. Gällande kurs 2B uppger rektorn att kunskapsområdet inte nämns specifikt, utan att eleverna som läser kurs 2B fokuserar på grundläggande svenska.

Av kursplaneringarna för studieväg 3 framgår att ett moment berör olika familjekonstellationer där begrepp som exempelvis regnbågsfamilj förekommer.

Gällande området hedersrelaterat våld och förtryck uppger majoriteten av eleverna att området inte har behandlats i utbildningen. Vid intervju med lärarna uppger en lärare att det möjligen kan beröras vid ett visst kapitel i en lärobok för kurs 2C, som handlar om mod. Övriga lärare ger i intervjuer inga exempel på om området behandlats i utbildningen. Rektorn uppger att hon inte har kännedom om huruvida området behandlas i utbildningen men att det ingår i skolans uppdrag att göra eleverna uppmärksamma på dessa områden.

### **Rättslig reglering**

Vuxenutbildningen ska ge eleverna möjlighet att diskutera frågor som rör sexualitet, samtycke, relationer och hälsa. Utbildningen ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för egna och andras rättigheter och skyldigheter samt förmedla betydelsen av att sexualitet och relationer präglas av samtycke och respekt. Vuxenutbildningen ska kritiskt granska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck. (Lvux12, 1. Vuxenutbildningens uppdrag och värdegrund, Perspektiv i utbildningen)

Av läroplanen för vuxenutbildningen framgår också att det är vuxenutbildningens ansvar att varje elev som har slutfört studier inom vuxenutbildningen i den utsträckning som framgår av elevens individuella studieplan har kunskaper inom området sexualitet, samtycke och relationer samt om hedersrelaterat våld och förtryck. (Lvux12, 2.1 Kunskaper)

### **Skolinspektionens bedömning**

Skolinspektionen bedömer inledningsvis att det av ovan redovisade omständigheter inte framkommer annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolinspektionen bedömer att det finns brister inom området kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck. Av utredningen framgår att området hedersrelaterat våld och förtryck inte har behandlats i elevernas utbildning. Visserligen uppger lärarna att det finns utrymme att behandla området hedersrelaterat våld och förtryck i vissa delar av kurserna. Rektorn uppger även att det är något som ingår i skolans uppdrag att göra eleverna medvetna om. Det framgår dock varken något konkret exempel på när området faktiskt har behandlats i utbildningen eller något moment där det ingår. Av läroplanen framgår att vuxenutbildningen kritiskt ska granska maktstrukturer kopplade till kön och hedersrelaterat våld och förtryck. Av läroplanen för vuxenutbildningen framgår även att det är vuxenutbildningens ansvar att varje elev som slutfört studier inom vuxenutbildningen i den utsträckning som framgår av elevens individuella studieplan har kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck. Att hedersrelaterat våld och förtryck inte behandlas i elevernas utbildning är en brist.

### **Val av ingripande**

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen. Stockholm kommuns verksamhet vid Komvux Södermalm, SFI uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att i utbildningen behandla området hedersrelaterat våld och förtryck. Utredningen visar dock att flera andra övergripande kunskapsområden behandlas under elevernas utbildning. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Stockholms kommun en anmärkning.

## Områden utan konstaterade brister

### Utbildningen och undervisningen organiseras oberoende av könstillhörighet

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever, lärare och rektorn uppger i intervjuer att det inte sker någon uppdelning av eleverna utifrån könstillhörighet. Lärarna uppger att gruppindelning sker antingen slumpmässigt eller utifrån kunskapsnivå eller språkgrupp och att detta leder till att elever med olika könstillhörighet blandas naturligt vid exempelvis grupparbeten.

#### Rättslig reglering

Av läroplanen för vuxenutbildningen framgår att vuxenutbildningen ska verka för att eleverna möts och arbetar tillsammans oberoende av könstillhörighet. (Lvux12, 1 Vuxenutbildningens uppdrag och värdegrund, En likvärdig utbildning)

Av läroplanen för vuxenutbildningen framgår också att läraren ska se till att undervisningen till innehåll och upplägg präglas av ett jämställdhetsperspektiv och att eleverna ges möjlighet att mötas och arbeta tillsammans oberoende av könstillhörighet. (Lvux12, 2.1 Kunskaper)

Av läroplanen för vuxenutbildningen framgår vidare att det pedagogiska arbetet ska ledas och samordnas av en rektor. Rektorn har ett särskilt ansvar för att utbildningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv och att den organiseras så att den ger utrymme för eleverna att mötas och arbeta tillsammans oberoende av könstillhörighet. (Lvux12, 2.4 Rektorns ansvar)

#### Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

### Föreställningar om kvinnligt och manligt

#### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever ger vid intervjuer olika svar på frågor om de har fått diskutera olika föreställningar om kvinnligt och manligt. Vissa elever uppger att de inte har pratat om föreställningar om manligt och kvinnligt i utbildningen. Lärare uppger vid intervju att läromedlen som används i samtliga kurser i studieväg 2 är uppbyggda på så sätt att det finns många exempel på

personer som har normbrytande yrken. Vidare uppger lärare att i utbildningsblocket för studieväg 3, som handlar om vardagsliv, kan lärarna diskutera arbetsfördelning i hemmet tillsammans med eleverna. I C- och D-kurser för båda studievägarna uppger lärare att föreställningar om kvinnligt och manligt kan vävas in i ordinarie undervisning.

Rektorn uppger vid intervju att när representant för elevhälsan besöker elever som går C- och D-kurserna ges eleverna en läxa som går ut på att nämna tre yrkesgrupper som de uppfattar som kvinnliga eller manliga. Eleverna får även vid efterföljande besök av representant för elevhälsan ha diskussioner om detta.

Rektorn uppger i inskickade synpunkter att det normkritiska perspektivet berörs i undervisningen eftersom det finns i läromedlet för kurs 2B. Av innehållsförteckning för läroboken för kurs 2B framkommer att det finns ett kapitel som heter "Från frisör till brandman".

### **Rättslig reglering**

Av läroplanen för vuxenutbildningen framgår att vuxenutbildningen ska aktivt och medvetet främja elevernas lika rättigheter och möjligheter oberoende av könstillhörighet. Vuxenutbildningen har också ett ansvar för att synliggöra och motverka könsmonster som begränsar elevernas lärande, val och utveckling. Eleverna ska uppmuntras att utveckla förmågor och intressen utan att begränsas av föreställningar om vad som kan uppfattas som kvinnligt och manligt. (Lvux12, 1 Vuxenutbildningens uppdrag och värdegrund, En likvärdig utbildning)

Av läroplanen för vuxenutbildningen framgår också att läraren ska synliggöra och med eleverna diskutera hur olika föreställningar om vad som är kvinnligt och manligt kan påverka människors möjligheter och val. (Lvux12, 2.1 Kunskaper) Det är rektorns ansvar att utbildningen präglas av ett jämställdhetsperspektiv. (Lvux12, 2.4 Rektorns ansvar)

### **Skolinspektionens bedömning**

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Både lärare och rektor har kunnat ge exempel på tillfällen då området synliggörs och diskuteras, antingen i läroboken eller i relation till något av utbildningsblocken. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

## **Elevers förutsättningar att delta i demokratiska beslutsprocesser**

### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Elever, lärare och rektorn uppger vid intervjuer att elevernas åsikter kan påverka utbildningens upplägg såsom examinationsform, lektionsinnehåll eller tidpunkt för prov. Elever uppger i intervjuer att de bland annat har fått besöka riksdagen inom ramen för den grundläggande kursen i samhällsorienterande ämnen. Lärare och rektorn uppger vid intervju att eleverna i C- och D-kurserna får träna på att skriva argumenterande texter och får på så sätt träna eller få information om hur man kan påverka beslut. Vidare uppger lärare, representant för elevhälsan och rektorn i intervjuer att den grundläggande kursen i de samhällsorienterande ämnen är obligatorisk för eleverna som läser kurserna 2C och 2D. Kursen innehåller information om bland annat olika beslutsprocesser såsom kommunalvalet.

Representant för elevhälsan uppger att eleverna får förutsättningar att delta i demokratiska beslutsprocesser och att hen informerar eleverna om detta. Lärare uppger vid intervju att studieväg 2 och 3 innehåller ett kunskapsblock som heter "Demokrati och samhälle". Rektorn uppger även att lärarna pratar med eleverna om demokrati och valprocessen.

### **Rättslig reglering**

Av läroplanen för vuxenutbildningen framgår att det är vuxenutbildningens ansvar att varje elev som har slutfört studier inom vuxenutbildningen i den utsträckning som framgår av elevens individuella studieplan har förutsättningar för att delta i demokratiska beslutsprocesser i samhälls- och arbetsliv. (Lvux12, 2.1 Kunskaper)

### **Skolinspektionens bedömning**

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

## **Elevers kännedom om arbetslivets och arbetsmarknadens villkor**

### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Elever, lärare, representant för elevhälsan och rektorn ger i intervjuer flera exempel på hur eleverna får kännedom om arbetslivet och arbetsmarknadens villkor. Vid intervju uppger eleverna att representanter för elevhälsan och andra personer besöker klasserna för att informera om olika yrken och vilka utbildningskrav dessa ställer. Flera elever uppger i intervju att de pratat om arbetsmarknaden och arbetslivets villkor, dels

inför praktiken, dels inom den grundläggande kursen i samhällsorienterande ämnen.

Lärare uppger att eleverna i kurs 2B inför sin praktik läser en obligatorisk kurs som heter "Svenska för arbetslivet" och att i den kursen ingår bland annat arbetstagares och arbetsgivares rättigheter och skyldigheter samt information om fackförbund och hur en arbetsintervju går till. Vidare framgår av intervjuer med lärare att eleverna som går kurs 2C och 2D läser en obligatorisk kurs i grundläggande samhällsorientering där bland annat introduktion till arbetsmarknaden ingår.

Lärare uppger vidare att det i kurs 3C ingår ett utbildningsblock om arbete där eleverna får kunskap om arbetslivet och arbetsmarknadens villkor och att eleverna i kurs 3D får lära sig att skriva ett CV och ett personligt brev. Lärare och representant för elevhälsan uppger vid intervjuer att studie- och yrkesvägledaren har en serie klassrumsbesök i samtliga C- och D-kurser där ett av passen avser arbetsmarknaden och innehåller information om bland annat arbetssökande, arbetsmiljö, kollektivavtal och vilka lagar som styr arbetsmarknaden.

Av kursplaneringar för kurs 3C framgår att det finns ett block som heter "Utbildning och arbete" där det ingår bland annat att kunna söka ett jobb och ta del av lönestatistik i en specifik bransch. Av innehållsförteckningen till läroböckerna för kurserna 2B och 2C framkommer att båda dessa har ett kapitel som handlar om arbete.

### **Rättslig reglering**

Av läroplanen för vuxenutbildningen framgår att vuxenutbildningens mål är att varje elev har kännedom om arbetslivets och arbetsmarknadens villkor när det gäller bl.a. arbetsrätt och arbetsmiljö generellt och om möjligt, inom sin studieinriktning. (Lvux12, 2.2 Utbildningsval – arbete och samhällsliv)

### **Skolinspektionens bedömning**

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

### **Betygskatalog**

#### **Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Skolinspektionen har vid tillsynen tagit del av och granskat ett urval av det senaste årets betygskataloger för Komvux Södermalm, SFI. Av betygskatalogerna framgår skolenhetskod, namn på huvudman och

skolenhet, uppgift om vuxenutbildning, kommun, kursens namn, kurskod och undervisningsgrupp. Det framgår namn och personnummer för eleverna samt vilket betyg eleven fått på kursen. Av fältet för "undervisningsgrupp" finns namnet på kursen angivet följt av en bokstavs- och sifferkod. Siffrorna anger ett datum. Vidare är lärarens namn med signatur angiven i betygs katalogerna.

I intervju med lärarna och rektorn uppges att betygen dateras automatiskt i skolans digitala system, att administratören skriver ut betygs katalogen och att datumet redan finns utskrivet när läraren skriver under. Lärare uppger vidare att datumet som står angivet som kursens avslutsdatum är samma datum som beslut om betyg fattas. Rektorn uppger vid kompletterande kontakt med Skolinspektionen att betygsdatumet framgår i betygs katalogen, i anslutning till där undervisningsgruppen är angiven.

### **Rättslig reglering**

Av 4 kap. 11 § förordning om vuxenutbildning [2011:1108] framgår att beslut om betyg ska dokumenteras i en betygs katalog. Med beslut om betyg avses beslut att sätta betyg efter varje avslutad kurs, delkurs, nivå i ett ämne, delnivå och på komvuxarbetet eller efter prövning, och inte sätta betyg. Beslut om betyg ska genast kunna sammanställas för varje enskild elev. Rektorn ansvarar för att betygs katalogen förs.

Av Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:8) om betygs katalog för vuxenutbildning framgår att den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygs katalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygs katalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. En datering och en signatur får omfatta flera uppgifter under förutsättning att det är tydligt vilka betygsuppgifter som dateringen och signaturen avser (7 §). En betygs katalog ska innehålla Skolverkets skolenhetskod, uppgift om skolform och i förekommande fall nivå inom skolformen, namn på huvudman, skolenhet och den kommun där skolenheten är belägen, namn på eleven och elevens personnummer, samt namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg (8 §). En betygs katalog för kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare ska innehålla kursens namn, kurskod samt elevens betyg efter genomgången kurs (11 §).

### **Skolinspektionens bedömning**

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

## Intyg

### Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna uppger i intervju att elever som vill få sina kunskaper dokumenterade i ett intyg kan få det. Flera lärare uppger att de har skrivit pedagogiska intyg gällande elever på skolan. Lärare uppger i intervju att intygen beskriver varför eleven inte blivit godkänt, vilken nivå eleven befann sig på i kursen och en annan lärare förklarar att hen skrivit ett intyg om lärarens pedagogiska bedömning.

Rektorn uppger vid intervju att det lärarna beskrivit är pedagogiska rekommendationer, att en elev kan få en sådan om en elev inte klarar en kurs och att en sådan rekommendation beskriver vilka moment en elev klarat av. Rektorn uppger även att en elev som avslutat en kurs och vill få sina kunskaper dokumenterade genom ett intyg kan få det. Rektorn och representant för elevhälsan förklarar att det är ovanligt med intyg inom SFI. Rektorn förklarar att det inte har utfärdats något intyg under tiden som hon arbetat som rektor på skolan.

### Rättslig reglering

Den som har genomgått en kurs i kommunal vuxenutbildning och vill få sina kunskaper dokumenterade på annat sätt än genom betyg ska få ett intyg. (20 kap. 44 § skollagen)

### Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Daniel Wilson

Beslutsfattare  
Signerat av: Daniel Wilson

X Linn Gustafsson

F ö r e d r a g a n d e  
Signerat av: Linn Gustafsson

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Caroline Turan medverkat.